

Steunpunt beleidsrelevant onderzoek

Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Minister Vanackere bezoekt 'zijn' Steunpunt WVG

Op woensdag 10 oktober bezocht Vlaams minister Steven Vanackere, samen met zijn adjunct-kabinetchef Dirk Broos en zijn raadgever communicatie Petra Vankeirsbilck het Steunpunt WVG. Op het centrale Steunpunt in Leuven werd hij ontvangen door een delegatie van SWVG-promotoren die bestond uit professor Johan Vanderfaeillie (VUB), professor Lea Maes (UGent), professor Johan Put en professor Chantal Van Audenhove (K.U.Leuven) en de coördinator dr. Bert Lambeir. Professor Raf Masschelein vertegenwoordigde het bestuur van LUCAS, K.U.Leuven.

De minister, die sinds juni opdrachtgever is van het Steunpunt, kreeg een korte toelichting bij de samenwerking en samenstelling van het Steunpunt, het onderzoeksoptzet, de regioselectie, de lopende korte

termijnopdrachten, de te verwachten resultaten en de communicatie over dit alles. Ook de belangrijke samenwerking met hogescholen en provincies werd toegelicht.

In dit nummer

- Minister Vanackere bezoekt 'zijn' Steunpunt **1**
- Onderzoek naar de effecten van het beleid **1**
- "Evidence based practice" en "practice based evidence" **2**
- Korte termijnopdrachten **3**
- SWVG zal beleidsondersteunend zijn **3**

Onderzoek naar de effecten van het beleid

Professor Vanderfaeillie geeft een korte uiteenzetting over het onderzoeksprogramma 'kinderen en gezinnen'. De minister verwijst hierbij naar parallel lopend onderzoek en houdt een pleidooi voor het opzoeken en aanwenden van mogelijke affiniteiten met dit soort onderzoek. Zo zouden de gebruikte instrumenten op elkaar afgestemd kunnen worden, zodat de verworven informatie meer eenduidig wordt en thema's gemakkelijker met elkaar verbonden kunnen worden. Dat laatste opent perspectieven voor een meer integratief beleid.

De minister verwacht ook dat het beleidsgericht onderzoek van het Steunpunt de

effecten van het beleid durft te bestuderen. Hij verwijst hierbij naar een commentaar van het Rekenhof over de noodzaak om ook op output de nadruk te leggen. Vaak wordt immers onderzocht hoeveel er geïnvesteerd wordt in zorg en wat daar dan mee gebeurt, zonder te kijken naar wat het uiteindelijk oplevert. De minister wil aan de opmerking van het Rekenhof tegemoet komen en een duidelijke link realiseren tussen wat het beleid doet en met welk effect dat gebeurt. Hij is dan ook tevreden dat in het Steunpunt-onderzoek van bij het begin outcome-maten als cliënttevredenheid en probleemreductie zijn opgenomen.

“Evidence based practice” en “practice based evidence”

Bij een samenvatting van het programma voor ‘volwassenen’ en ‘ouderen’ door professor Van Audenhove ligt de nadruk op de sterk verschillende aanpak met het onderzoek naar ‘kinderen en gezinnen’. Het gaat namelijk niet meer om een cohortenstudie maar om een onderzoek naar gebruikers van voorzieningen, met aandacht voor gebruik van aanbod over de secto-

ren van gezondheid en welzijn heen (de zogenaamde communicerende vaten). Minister Vanackere vindt de terugkoppeling van gegevens naar de respondenten en deelnemende instanties aan onderzoek cruciaal. Onderzoek, zo meent hij, moet ook voor de hulpverleners in het algemeen en voor hen die eraan deelnemen in het bijzonder, een duidelijke meerwaarde hebben. Die meerwaarde zit in de output van het onderzoek, maar eveneens in de afweging van tijdsinvestering tegenover kwaliteit van gebruikte instrumenten. De oprichting van het beleid- en praktijkplatform, en van de regionale platformen, evenals de organisatie van studiedagen dragen hier rechtstreeks toe bij en moeten ook stevig gecontinueerd worden.

Dit accent sluit ook aan bij het ‘evaluatie- en ontwikkelingsonderzoek’ van het Steunpunt. Professor Maes vat hiervan de krachtlijnen samen: het gaat om evaluaties van zorginstellingen, en meer bepaald de vraag naar het resultaat van zorgtrajecten. Dit moet ruimer begrepen worden dan alleen kosteneffectiviteitsstudies, omdat ook de vraag naar factoren die leiden tot een bepaald resultaat ingesloten is. Aangezien in dit onderzoeksluik *evidence based practice* een centrale rol speelt, vraag de minister terecht naar een goede omschrijving van dit al te graag gebruikte concept. Professor Maes verduidelijkt dat met *evidence based practice* wordt verwezen naar ‘op kennis gebaseerde beslissingen’, wat voor het Steunpunt WVG betekent dat het beleid ten eerste op kennis en onderzoek is gebaseerd, dat het ten tweede geënt is op een visie op zorgverlening en -gebruik, en tot slot ook uitgaat van de participatie van mensen uit het werkveld. Het onderzoeksprogramma van het Steunpunt geeft

een prominente plaats aan elk van deze drie aspecten, zowel wat de methodologie als de overlegstructuren en -platformen betreft.

Over de complexe maar nauwe relatie tussen beleid, onderzoek en praktijk wordt doorgedacht naar aanleiding van de toelichting bij het ‘juridisch en institutioneel kader’ door professor

Put. Hij wijst in dit verband op de versnippering op Vlaams niveau wat de regelgeving en statuten in het domein van WVG betreft. Uiteindelijk blijkt een integratief cliëntperspectief te ontbreken. Minister Vanackere erkent dit maar vindt de nadruk op toenemende cliëntrechten niet de meest geschikte motor om een versterkend beleid in het domein van WVG te voeren. Dit is geen afwijzende houding t.a.v. cliëntrechten als dusdanig. Het probleem is dat cliëntrechten (en daaruit volgend vooral de individuele aanspraken erop) de reële problemen vaak

in een ander, meer individueel daglicht stellen. En dat is beleidsmatig niet de juiste parameter om een situatie in te schatten en adequaat te beantwoorden. Dit probleem wordt door de promotoren erkend en bijgetreden, terwijl anderzijds de marktwerking en de tendens naar een rechtendiscours, ook voor WVG, een realiteit is. Met deze realiteit (en de moeilijkheid ervan) in het achterhoofd het beleid mee vorm geven is voor SWVG de uitdaging. Onderzoek moet immers niet alleen de praktijk voeden, maar zal ook de praktijk als uitgangspunt moeten nemen.

Bij de toelichting van de lopende ad-hocprojecten wordt uitgelegd dat er per project een stuurgroep wordt opgericht die een nauwe samenwerking met de agentschappen verzekert. Dit garandeert immers zowel de beste return voor de aanvrager, als de realiseerbaarheid van het project voor de sector, zonder daarbij aan wetenschappelijke kwaliteit van het onderzoek te moeten inboeten. De minister is bijzonder geïnteresseerd naar de verdere toekenning van ad-hocprojecten in de toekomst omdat daarmee op korte termijn accenten in het beleid te leggen zijn. Dhr. Broos ant-

woordt hierop dat er jaarlijks ongeveer 258.000 € voor ad-hoconderzoek beschikbaar is en dat daarvan in januari een eerste schijf van 70% wordt toegekend. De inventaris van voorstellen wordt nu reeds door de agentschappen en het Kabinet opgemaakt. De overige 30 % wordt toegekend medio 2008. Omdat de minister zelf de selectie van projecten bekrachtigt, is hij benieuwd naar suggesties voor ad-hocprojecten vanuit het Steunpunt, zoals die zijn opgenomen in het aanvraagdossier.

SWVG zal beleidsondersteunend zijn

Minister Vanackere besluit het constructieve gesprek met de wens dit rechtstreekse overleg met alle SWVG-promotoren verder te zetten. Hij zegt immers duidelijk te merken dat het om een groep onderzoekers gaat die eenduidig aan beleidsondersteunend onderzoek *wil* doen. En omdat 'zijn' Steunpunt niet veel ouder is dan de aanstelling

van hemzelf als minister, biedt een dergelijke samenwerking nog ruimte voor de accenten die hij in zijn beleid wil leggen. In deze samenwerking wil de minister mee waken over een goede balans tussen de academische vrijheid en de output naar het werkveld.

Verder kan de beleids-ondersteunende rol van het Steunpunt WVG er ook in bestaan, gerealiseerd maar ontoegankelijk onderzoek naar een Vlaamse context te vertalen. Er is immers interessant (internationaal) onderzoek dat niet overgedaan moet worden, maar 'toepasbaar' te maken is voor een lokaal of regionaal beleid.

Tot slot benadrukt minister Vanackere nogmaals het belang van een goede ontsluiting van de onderzoeksresultaten. Hij engageert zich dan ook

uitdrukkelijk om de onderzoeksresultaten van het Steunpunt een prominente zichtbaarheid te geven in het beleid en daarbuiten.

Vrije Universiteit Brussel

SWVG
Kapucijnenvoer 35
B-3000 Leuven
0032 16 33 69 10
swvg@med.kuleuven.be
www.steunpuntwvg.be
V.U.: Ch. Van Audenhove